

Dmowski, Rafał

"Archiwum Państwowe w Siedlcach. Informator o zasobie", oprac. Janusz Kuligowski, Wanda Więch-Tchórzewska, Siedlce 1999 : [recenzja]

Szkice Podlaskie 8, 277-279

2000

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Archiwum Państwowe w Siedlcach.
Informator o zasobie. Opracowali: Janusz Kuligowski,
Wanda Więch-Tchórzewska, Siedlce 1999.

W 1999 r. nakładem Archiwum Państwowego w Siedlcach wydano bardzo potrzebną pomoc archiwalną jaką jest Informator o zasobie. Omawiana praca stanowi podstawowy zbiór wiadomości niezbędny dla wszystkich użytkowników archiwum. Informator opracował zespół autorski w składzie mgr Janusz Kuligowski - kierownik oddziału II AP w Siedlcach¹ oraz mgr Wanda Więch-Tchórzewska - kierownik oddziału I AP w Siedlcach². Pod względem redakcyjnym powyższą pracę dopracował mgr Grzegorz Welik.

Poprzedni informator autorstwa Hanny Surowiec-Faleńskiej wydano w 1981 r.³. Wcześniej w 1977 r. ukazał się artykuł Urszuli Głowackiej-Maksymiuk omawiający całość ówczesnego zasobu⁴. Od wydania omawianych publikacji minęło 20 lat, rozrosły się znacznie zasoby archiwalne i prace te przestały już spełniać swą rolę⁵. Koniecznością stało się wydanie nowego Informatora.

---

¹ Oddział II (udostępniania, reprografii, informacji naukowej i popularyzacji, w jego skład wchodzi również Pracownia Naukowa i Biblioteka). Mgr Janusz Kuligowski pracuje obecnie w Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych w Warszawie.

² Oddział I (opracowania zasobu, nadzoru nad narastającym zasobem).

³ H. Surowiec-Faleńska, *Wojewódzkie Archiwum Państwowe w Siedlcach. Informator o zasobie archiwalnym*, Siedlce 1981.

⁴ U. Głowacka-Maksymiuk, *Zasób aktowy Wojewódzkiego Archiwum Państwowego w Siedlcach (zawartość źródłowa)*, „Prace Archiwalno-Konserwatorskie na Terenie Województwa Siedleckiego”, z. 1, 1977, s. 46-77.

⁵ W omawianym okresie niektóre zespoły doczekały się publikacji szerszych opracowań. Ukazały się też informacje o materiałach źródłowych znajdujących się w AP w Siedlcach dotyczących określonej problematyki badawczej. Wszystkie publikacje były dziełem pracowników siedleckiego archiwum. Opublikowano m.in.: U. Głowacka-Maksymiuk *Źródła archiwalne do badań językoznawczych w zasobie Archiwum Państwowego w Siedlcach*, „Prace Archiwalno...”, z. 5, 1986, s. 3-6; *Źródła do badań nad historią regionu siedleckiego w okresie kształtowania się władzy ludowej*, „Prace Archiwalno...” z. 2, 1980, s. 57-66; K. Jastrzębska, *Archiwum historyczne byłego Komitetu Wojewódzkiego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w Siedlcach jako baza źródłowa do badań regionalnych* [w:] *Księga pamiątkowa jubileuszu 45-lecia Archiwum Państwowego w Siedlcach*, Siedlce 1997; J. Jędrychowski, *Akta rosyjskich szkół gimnazjalnych w Siedlcach jako źródło do dziejów szkolnictwa*, „Prace Archiwalno...”, z. 1, 1977, s. 78-86; Janusz Kuligowski, *Liczebność ludności żydowskiej i aryjskiej z dzielnic getta żydowskiego w Siedlcach (stan z dn. 7 XI 1940 r.)*, „Prace Archiwalno...”, z. 8, 1993, s. 169-178; *Tymczasowy Zarząd Miejski w Siedlcach w świetle protokołów posiedzeń*, „Prace Archiwalno...”, z. 6, 1989, s. 88-96; Grzegorz Welik, *Akta siedleckiej policji w AP Siedlce jako źródło do dziejów*

Informator o zasobie... to nie tylko obszerny spis wszystkich zbiorów znajdujących się w siedleckim archiwum na co wskazywałby tytuł. Wykaz zbiorów poprzedzono krótkim zarysem dziejów archiwum pióra J. Kuligowskiego⁶, a także ogólną charakterystyką zasobu Archiwum Państwowego w Siedlcach autorstwa W. Więch-Tchórzewskiej⁷. Prezentowane opracowanie zawiera również wykaz najważniejszych publikacji o archiwum i jego zbiorach⁸, oraz informacje dla korzystających z zasobu⁹.

W tekście W. Więch-Tchórzewskiej znajdujemy wiele ważnych dla użytkownika archiwum danych, dowiadujemy się z niego, że Archiwum Państwowe w Siedlcach obejmuje swoim zasięgiem teren byłego województwa siedleckiego. Znajdują się w nim akta z powiatów: garwolińskiego, łukowskiego, mińskomazowieckiego, siedleckiego, sokołowskiego i węgrowskiego z których wyodrębniono 1294 zespoły liczące 370594 jednostki aktowe zajmujące łącznie 2520 mb.

Spis zespołów (zbiorów) znajdujących się w Archiwum Państwowym w Siedlcach przedstawiono według stanu na dzień 30 czerwca 1999 r. Każdy zespół ukazano w układzie tabelarycznym wedle z góry przyjętego schematu.

Lp	Numer zespołu	Nazwa zespołu	Daty skrajne	Liczba j.a. [jednostek aktowych]	Ilość m.b. [w metrach bieżących]	Rodzaj karty	Stan oprac. [owania]
----	---------------	---------------	--------------	----------------------------------	----------------------------------	--------------	----------------------

W zbiorach archiwum wyodrębniono XII działów.

I Akta administracji ogólnej i samorządowej

II Administracja specjalna

III Akta instytucji wymiaru sprawiedliwości

miasta, „Prace Archiwalno...”, z. 10, 1997, s. 135-173; Wanda Więch-Tchórzewska, *Źródła archiwalne do dziejów okupacji hitlerowskiej w zasobie Wojewódzkiego Archiwum Państwowego w Siedlcach*, „Prace Archiwalno...”, z. 2, 1980, s. 49-56; *Akta Sądu Pokoju w Siedlcach z lat 1918-1933 jako źródło do badań problemów społecznych regionu*, „Prace Archiwalno...”, z. 3, 1982, s. 137-142; *Ogłoszenia władz okupacyjnych powiatu siedleckiego w latach II wojny światowej*, „Prace Archiwalno...”, z. 5, 1986, s. 47-56; *Ogłoszenia władz okupacyjnych powiatu sokołowskiego w latach II wojny światowej*, „Prace Archiwalno...”, z. 4, 1984, s. 80-99; *Źródła do dziejów Siedlec*, „Prace Archiwalno...”, z. 10, Siedlce 1997, s. 65-79.

⁶ J. Kuligowski, *Zarys dziejów Archiwum Państwowego* [w:] *Informator o zasobie*, s. 5-11.

⁷ W. Więch-Tchórzewska, *Zasób Archiwum Państwowego w Siedlcach* [w:] *Informator o...*, s. 13-21.

⁸ *Publikacje o Archiwum i jego zasobie (wybór)* [w:] *Informator o...*, s. 22-24.

⁹ *Informacje dla korzystających z zasobu* [w:] *Informator o...*, s. 12.

IV Policja

V Przedsiębiorstwa i administracja gospodarcza

VI Akta Stanu Cywilnego

VII Organizacje i zrzeszenia

VIII Szkolnictwo i oświata

IX Instytucje wyznaniowe

X Akta majątków ziemskich, rodów i rodzin oraz spóścizny

XI Zbiory

XII Mapy i plany

Omówienie wszystkich zespołów zawartych w poszczególnych działach jest niemożliwe w krótkim omówieniu, jest ich po prostu zbyt dużo. Przykładowo w dziale I znajdują się następujące poddziały:

akta miast

akta starostw z lat 1918

akta gmin z lat 1838-1954

administracja szczebla powiatowego z lat 1944-1973

prezydium miejskich rad narodowych

prezydium gromadzkich rad narodowych

rady narodowe województwa siedleckiego z lat 1972-1990

Urząd Wojewódzki oraz urzędy miast i gmin województwa siedleckiego,

a w nich dopiero dokładny spis.

Reasumując należy stwierdzić, że użytkownicy siedleckiego archiwum otrzymali wreszcie całościowy obraz opracowanego zasobu. Omawiana publikacja jest kompendium niezbędnym i pomocnym w codziennym kontakcie ze zbiorami dla wszystkich użytkowników omawianej placówki. Skorzysta z niej każdy, zarówno historyk - profesjonalista, student historii czy też regionalista - badacz dziejów swoich miejscowości i genealog szukający informacji o swoich „korzeniach.”

Informator wzbogacono również osiem fotokopii najciekawszych dokumentów znajdujących się w zbiorach archiwum.

Uważam, że należy pogratulować dyrekcji Archiwum Państwowego w Siedlcach wydania publikacji tak długo oczekiwanej. Miejmy nadzieję, że w najbliższym czasie użytkownicy archiwum doczekają się „Przewodnika po zasobie Archiwum Państwowego w Siedlcach”.

Rafał Dmowski

Akademia Podlaska

w Siedlcach